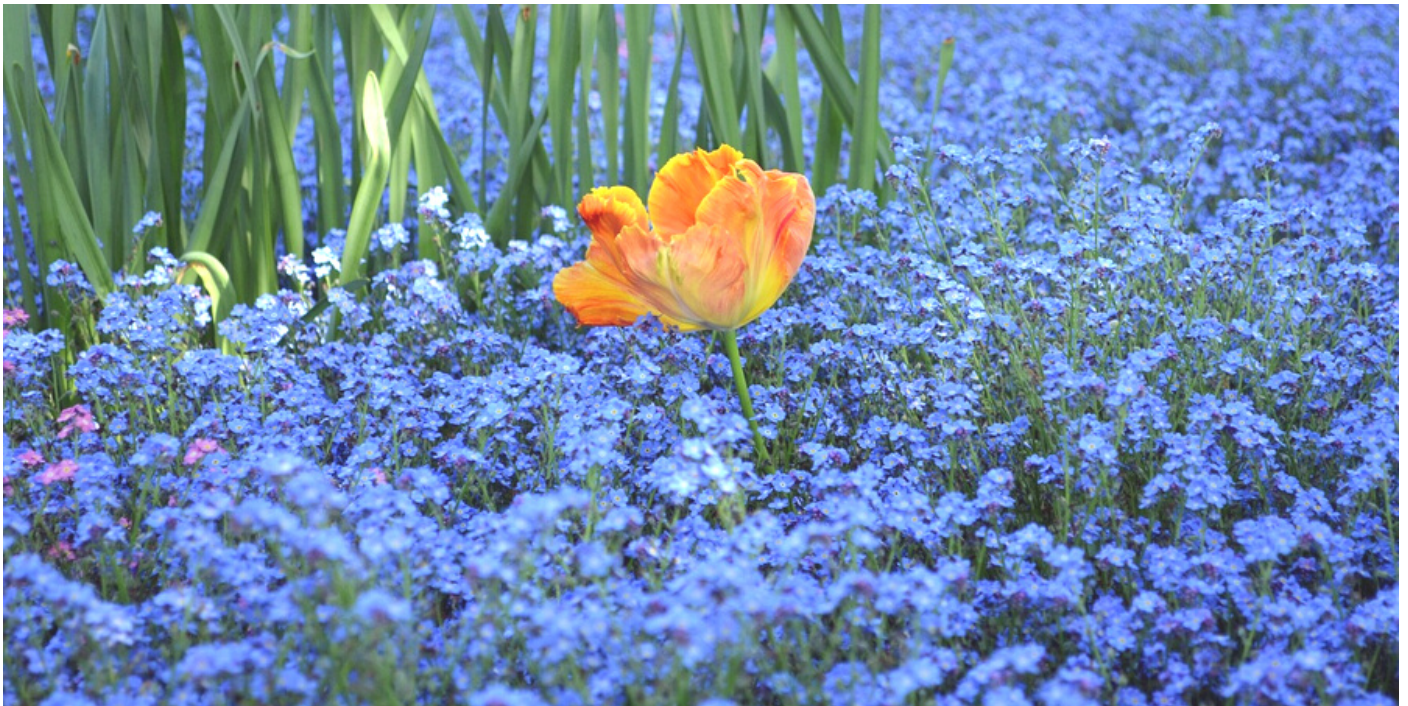

EPKK INFOLEHT

Põllumajanduse ja toidu-uudised Euroopast

ÜPP REFORM OOTAB KOKKULEPET

Keerulised otsused põhjustavad erimeelsusi

Praegu veel viimaseid kuid kestva Portugali eesistumisaja olulisemaid eesmärke on kokkuleppele jõudmine ÜPP reformi üksikasjades. Suured lootused pandi maikuisele nn supertriloogile ELi nõukogu, parlamendi ja komisjoni vahel, kuid kahjuks ei saanud läbirääkimisi edu ning protsess lükkub edasi. Europarlamendi komiteedes toimus maikuus kaks põllumajandusvaldkonnale suunda näitavat hääletust: põllumajanduskomitee hääletas resolutsiooni üle, kus nõutakse komisjonilt loomade puuris pidamist keelustava seadusandluse koostamist ning keskkonnamitee kinnitas raporti ELi elurikkuse strateegia kohta, kus soovitakse veelgi rangemaid piiranguid maakasutusele ja seaduslikult siduvate eesmärkide kehtestamist elurikkuse säilitamiseks. Kui esimese puhul on tegu põllumeeste jaoks keeruka ja kalli "projektiga", siis elurikkuse raportil puudub Copa-Cogeca hinnangul igasugune seos reaalse eluga - selleks, et meetmeid ellu viia, on vajalik investeerimisvõimeliste põllumeeste ja metsaomanike olemasolu maapiirkondades. Piirangute lisamisega ideoloogilistel eesmärkidel on aga suur oht, et maapiirkonnad jäävad tühjaks. Lisades siia näiteks statistika toidukriiside kasvust maailmas koroonaviiruse jm probleemide tõttu, tekib küsimus, kas tootmisvõimaluste vähendamine ELis on ikka tee kestlikkuse saavutamisele?

SELLES NUMBRIS:

- ÜPP läbirääkimised - 2
- Kaubanduslangus - 3
- Toiduhinnad - 4
- Toidukriisid - 5
- Loomade heaolu - 6
- Loomasööt - 7
- Innovatsioon - 9
- Uued aretustehnikad - 10
- USA keskkonnamakava - 11
- ÜK uued nõuded - 11

SUPERTRIOOGIS EI JÕUTUD ÜPP REFORMIS KOKKULEPPELE

Läbirääkimised jätkuvad tõenäoliselt juunis

Pärast kahte päeva ja öö kestnud intensiivseid kolmepoolseid läbirääkimisi 27.- 28. mail (nn supertrioogi) ei õnnestunud ÜPP reformi osas kokkulepet saavutada. Kõne all olevate seadusettepanekute esitamisest on möödunud kolm aastat, juba alanud on ka kaheaastane üleminekuperiood, mis kokkuleppe kohaselt kestab kuni 2023. aasta alguseni. Tõenäoliselt taastuvad poliitilised kõnelused 13. - 15. juunini Põllumajandus- ja kalandusnõukogu istungjärgul.

PÕLLUMEHED PETTUNUD: SEKTORI TOIMETULEKUT EI SAA PIDADA ISENESESTMÕISTETAVAKS

Copa - Cogeca väljendab kasvavat pettumust pärast poliitilise kokkuleppe puudumise osas ja osutab põllumajandusvoliniku otsesele vastutusele selles tagasilöögis. Euroopa läbirääkijad peavad kiiresti tegutsema ja võtma endale vastutuse kompromissi saavutamiseks, mis kaitseb nii põllumajandussektori majanduslikku kui ka keskkonnaalast tulemuslikkust.

ÜPP määrab toetuse miljonitele põllumajandustootjatele, kes tagavad meie toiduga kindlustatuse, strateegilise sõltumatuse ja meie maapiirkondade jätkusuutlikkuse. Tekib küsimus, kas me tegelikkuses ikka mõistame, mis on Brüsselis täna kaalul, eriti pärast ohtusid toiduainete tarneahelale, mida COVID-19 ajal õnnestus vältida? Vastupidavust, mida meil on õnnestunud säilitada, ei tohi pidada enesestmõistetavaks.

Euroopa põllumehed on pühendunud ühisele põllumajanduspoliitikale ja selle headele tulemustele. Nõukogu, Euroopa Parlamendi liikmed ja komisjon peaksid usaldama põllumajandustootjaid lisapingutuste tegemisel keskkonnakaitse osas. Loodame läbirääkijate kiiret toimimist paketi heakskiitmisel. Mida kiiremini kokkuleppe saavutatakse, seda kiiremini saame astuta edasisi konkreetseid samme.

Tekib küsimus, kas me tegelikkuses ikka mõistame, mis on Brüsselis täna kaalul, eriti pärast ohtusid toiduainete tarneahelale, mida COVID-19 ajal õnnestus vältida?

EUROSAADIKUD NÕUAVAD ELURIKKUSE SEADUST

EP keskkonnakomitee raport eemaldub reaalelust

Europarlamendi keskkonnakomitee võttis 28. mail Euroopa elurikkuse parandamiseks vastu oma seisukoha „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030: looduse taaselustamine meie ellu“. Kuigi eurosaadikud kiidavad strateegia ambitsioonikust, leitakse ka olulisi puudujääke. Raportis tehakse ettepanek, et 30% EL maast ja merest peaks olema kaitse all, vaja on kohest tegutsemist mesilaste jt tolmeldajate kadumise peatamiseks, EL peaks kehtestama siduvad eesmärgid elurikkuse tagamiseks linnades (nt katuseaiad), kehtestada tuleks elurikkuse järelevalverahastamiseks sarnaselt kliimaseadusega.

Copa-Cogeca hinnangul on ettepanekud täielikult ebarealistlikud. Ajaloost on teada, et kui põllumajandust juhtida ideoloogiliste eesmärkide järgi, järgneb sellele alati katastroof. On väga ohtlik defineerida kestlikkus viisil, mis seab keskkonna aspektid ettepoole majanduslikest ja sotsiaalsetest aspektidest; igasuguste meetmete rakendamiseks on siiski vajalik põllumeeste ja metsaomanike olemasolu maapiirkondades, kes suudavad investeerida ja teha uuendusi. Kliimamuutusega toimetulekuks on vaja aktiivset tegutsemist ja juhtimist, mitte abstraksionismi. Praeguste ettepanekute järel on suur oht maapiirkondade tühjenemisele.

Loe lähemalt [SIIT](#).

EL-I PÖLLUMAJANDUS- TOODETE KAUBANDUST TABAS PÄRAST BREXITIT SUUR LANGUS

2021. aasta jaanuaris vähenesid nii eksport kui import Ühendkuningriigist

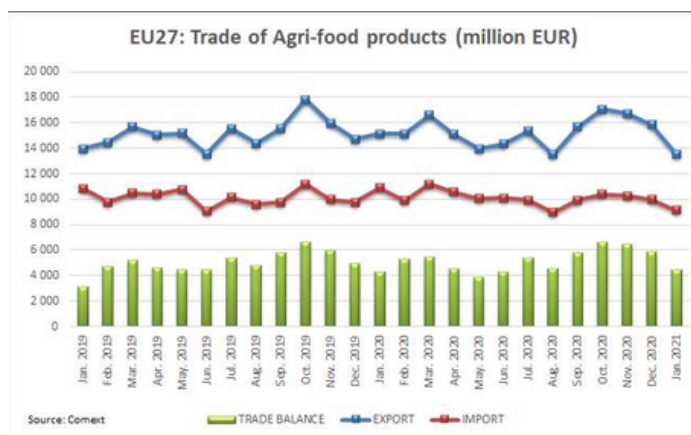
EL-27 põllumajandus- ja toidukaubandus vähenes jaanuaris 2021 pärast Ühendkuningriigi üleminekuperioodi lõppemist 31. detsembril 2020 ning nii import endisest liikmesriigist kui ka eksport sinna kahanesid dramaatiliselt kõigis sektorites.

EKSPORT HIINASSE KASVAS, ÜHENDKUNINGRIIKI VÄHENES

Langusele vaatamata suutis EL suurendada põllumajandussektori kaubanduse ülejääki 4,4 miljardi euron, mis on 3,6% rohkem kui jaanuaris 2020. Vastavalt 6. mail avaldatud aruandele „ELi põllumajanduskaubanduse seire: arengud jaanuaris 2021“ langes EL põllumajanduse ja toiduainete kogueksport 13,5 miljardi euron, mis on 11% võrra vähem võrreldes jaanuariga 2020. Möödunud aasta jaanuariga võrreldes oli 2021. aasta esimesel kuul suurim ekspordi kasv Hiinasse: +146 milj. € ehk 11%. Selle taga oli jätkuvalt peamiselt sea- liha ekspordi suurenemine EList (+90 milj. €, +20%), kuid aeglasemas tempos kui varasematel kuudel, kuna kehtisid Hiina sanitaarpiirangud sealihale impordile mõnedest ELi riikidest. Samuti kasvas teravilja (+71 milj. €) ning rapsi- ja päevalilleõli (+51 milj. €) eksport Hiinasse. ELi eksport suurenes veel ka Tšiili (+29 milj. €, +55%), Pakistani (+24 milj. €, +101%), Norrasse (+24 milj. €, +6%), Liibanoni (+18 milj. €, +37%) ja Kanadasse (+17 milj. €, +6%).

Suurim ekspordi langus jaanuaris 2021 oli Ühendkuningriiki: möödunud aasta jaanuariga võrreldes -24% ehk 791 miljonit eurot. EL-27 ekspordi märkimisväärne langus puudutab enamikku põllumajandustoodetest ja toiduainetest. 2020. aasta detsembriga võrreldes oli EL-27 eksport ÜK-sse 32% madalam. Ekspordi langust täheldati ka Ameerika Ühendriikidesse (-254 milj. €, -14%), Venemaa Föderatsiooni (-110 milj. €, -17%), Jaapanisse (-66 milj. €, -11%) ja Saudi Araabiasse (-62 milj. €, -18%). ELi põllumajandustoodete ekspordi peamised sihtkohad jaanuaris 2021 olid Suurbritannia, USA, Hiina, Šveits ja Venemaa, moodustades peaaegu 50% kogu ekspordist.

Langusele vaatamata suurenes EL põllumajandussektori kaubanduse ülejääk 3,6% võrreldes jaanuariga 2020.

© Euroopa Komisjon

ENIM SUURENES LEMMIKLOOMATOIDU EKSPORT

Kategooriate kaupa suurenes eksport enim lemmikloomatoidu (+17 milj. €, +4%), rapsi- ja päevalilleõli (+15 milj. €, +6%), tsitrusviljade (+11 milj. €, +10%), õlikoogi (+8 milj. €, +16%), kakaopasta ja pulbri osas (+7 milj. €, +5%). Teisalt täheldati EL-i ekspordi väärtuse olulist vähenemist sektorites, mida suuresti mõjutasid COVID-19 pandeemia põhjustatud sulgemised ja majanduskriis, näiteks vein (-188 milj. €, -17%), imikutoit (-142 miljonit eurot, -20%), puu- ja köögiviljatooted (-89 milj. €, -15%), šokolaad ja kondiitritooted (-79 milj. €, -12%), värsked ja jahutatud köögiviljad (-64 milj. €, -11%), kanged alkohoolsed joogid ja liköörid (-63 milj. €, -11%). Üle 26% ELi toiduainete ekspordist moodustas vein, sealih, pasta ja pagaritooted, šokolaad ja kondiitritooted ning imikutoit.

IMPORT SUURENES MALAISIAST JA LANGES ÜHENDKUNINGRIIGIST

Import suurenes 2020. a. jaanuariga võrreldes Malaisiast (+25 milj. €, +15%), Indiast (+21 milj. €, +11%), Brasiiliast (+14 milj. €, +2%), Nigeeriast (+13 milj. €), +31%) ja Pakistani (+12 milj. €, +34%). Suurim langus oli Ühendkuningriigil (-874 milj. €, -67%). Viimane on seotud üleminekuperioodi lõpu-ga 31. detsembril. Ühendkuningriigist pärit impordi langus on mõjutanud kõiki toiduainete kategooriaid. Märkatav impordi langus oli ka Argentinast (-126 milj. €, -37%), USA-st (-88 milj. €, -8%), samuti Indoneesiast (-83 milj. €, -20%) ja Hiinast (-64 milj. €, -12%). Peaaegu 27% kogu impordi väärtusest moodustasid USA, Brasiilia, Ukraina, Hiina ja ÜK.

Kategooriate lõikes oli impordiväärtuse suurim kasv võrreldes 2020. aasta jaanuariga sojaubade (+139 milj. €, +33%), rapsi- ja päevalilleõli (+36 milj. €, +15%), õlikookide (+35 milj. €, +7%), munade ja mee (+8 milj. €, +15%) ja oliiviõli (+6 milj. €, +28%) osas. Enim langes troopiliste puuviljade (-270 milj. €, -21%), palmi- ja palmituumaõli (-129 milj. €, -26%), kangete alkohoolsete jookide ja likööride (-102 milj. €, -45%), veiseliha (-96 milj. €, -49%) teravilja (-90 milj. €, -24%) impordiväärtus. Puuviljade (troopilised ja muud kui tsitruselised), õlikookide, röstimata kohvi ja tee, palmi- ja palmituumaõli import moodustas ligi 31% EL-27 toiduimpordist. Loe lähemalt [SIIT](#).

TOIDUHINNAD MAAILMAS TÕUSID 11. KUUD JÄRJEST

Aprillis 2021 olid hinnad kõrgeimal tasemel alates 2014. aasta maist

Toidukaupade maailmaturu hinnad tõusid 2021. aasta aprillis märtsiga võrreldes 1,7% eesotsas suhkruga, millele aitas kaasa mure tarnekindluse pärast. Järgnesid taimeõlid, liha, piimatooted ja teraviljad. FAO 6. mail avaldatud toiduainete hinnaindeks näitab, et tõus toimus üheteistkümnendat kuud järjest ja viis hinnad kõrgeimale tasemele alates 2014. aasta maist.

SUHKUR AASTAGA 60% KALLIM

Suhkru hind tõusis igakuiselt 3,9%, viies hinna 2020. aasta aprilli tasemega võrreldes peaaegu 60% kõrgemale. FAO hinnangul põhjustas aprillikuise kasvu tugeval tasemel kokkuost koos murega kesisemate ülemaailmsete tarnete pärast aastatel 2020/21. Viimast põhjustavad aeglane saagikoristus Brasiilias ja külmakahjustused Prantsusmaal. Hindu mõjutas ka Brasiilia reaali väärtuse tõus USA dollari suhtes. Survet hinnatõusule piirasid pisut ka väljavaated suurenevale ekspordile Indiast ja toornafta hinna mõninga-
ne langus.

TAIMEÕLID

Taimeõlide hinnad kasvasid märtsist alates 1,8%. Soja-, rapsiseemne- ja palmiõli hinnatõusu taga on FAO hinnangul pigem päevalilleõli madalama väärtuse kompenseerimine. Palmiõli hind tõusis seoses murega oodatust aeglasema tootmise kasvu pärast suuremates ekspordivates riikides. Samuti märgiti soja hinnatõusu kindla ülemaailmse nõudluse, sealhulgas biodiislikütuse tootjate poolt, ja rapsi hinna tõusu, mida toetas pikaajaline ülemaailmne tarnete nappus. Päevalilleõli hinnad langesid mõõdukalt nõudluse piiramise tõttu.

LIHA

Liha hinnad tõusid märtsist aprillini 1,7%, mis on seitsmes järjestikune tõus, viies hinnataseme 5,1% kõrgemale võrreldes 2020. aasta aprilliga. Veise- ja lambaliha noteeringud tõusid, tuginedes Ida-Aasia tugevale nõudlusele; tarded Okeaniast olid kasinamad karjade jätkuva übermuutmise ja väheste varude tõttu. Nende toodete hindu toetas suurenenud müük mõne tootmispiirkonna siseturul. Sealiha nõudlus oli jätkuvalt suur Ida-Aasias, hoolimata üldiselt suurenenud saadetistest Euroopa Liidust, ehkki Saksamaal puudub sigade Aafrika katku tõttu endiselt juurdepääs Hiina turule. Linnuliha hinnad püsisid stabiilsed, kajastades üldiselt tasakaalustatud maailmaturgu.

PIIMATOOTED

Piimatoodete hinnad tõusid kuuga 1,2%, see oli üheteistkümnendat järjestikune hinnatõus. Nüüd on need 24,1% kõrgemad võrreldes 2020. aasta aprilli

Foto: Shutterstock

tasemega. Või hind oli kõrgem Aasiast pärineva impordi nõudluse tõttu, hoolimata Euroopa nõrgemast sisenõudlusest. Suure impordinõudluse Ida-Aasiast põhjustas osaliselt mure võimalike transpordiviivituste pärast, mille tekitasid piiratud tarded Euroopast ja Okeaniast. Juustu hinnatõusu toetas Aasia nõudlus, kuna toodang oli Euroopas oodatust kesisem ja Okeania varud hooajaliselt langevad. Täispiimapulbri impordinõudlus langes pisut peale hiljutist suurt kaubandusmahtu.

TERAVILI

Teraviljahinnad kasvasid aprillis 1,2%, pöördudes pärast märtsikuist langust taas ülespoole ja ületasid 2020. aasta aprilli taset 26%. FAO andmetel põhjustasid maisi 5,7% hinnatõusu USAs oodatust väiksemad külviplaanid koos murega saagi olukorra pärast Argentiinas, Brasiilias ja USAs. Tarnete vähendamine ja tugev nõudlus tähendasid seda, et maisi hind oli 2020. aasta aprilli väärtusest 66,7% kõrgem ja kõrgeimal tasemel alates 2013. aasta keskpaigast. Odra ja sorgo rahvusvahelised hinnad jätkasid langemist, aprillis vastavalt 1,2% ja 1,0%, kuid püsisid eelmise aprilliga võrreldes 26,8% ja 86,5% kõrgemad. Nisu hind oli stabiilselt 17% 2020. aasta aprilli tasemest kõrgemal. Kui nisu noteeringud said toetust maisi hinnatõusust koos murega põllukultuuride seisundi pärast USA-s ja mitmetes Euroopa riikides, hoidsid head globaalsed tootmisväljavaated hinnad üldiselt stabiilseina. Riisi hind langes, peegeldades peamiselt valuutakursside liikumist ja aeglast kauple-
mistegevust püsivate logistiliste piirangute ja veokuludega, mis takistavad jätkuvalt uusi tehinguid.

Loe lähemalt [SIIT](#).

**Hinnamuutused peegeldavad muuhulgas aeglast kauple-
mistegevust logistiliste piirangute ja veokulude tõttu ning muret tarnekindluse pärast.**

Foto: Shutterstock

2020. AASTAL OLI MAAILMAS 155 MILJONIT INIMEST TOIDUKRIISIS

Toiduvarude ebakindlus on jõudnud rekordtasemele

Mais avaldatud aruande kohaselt olid 2020. aastal rekordilised 155 miljonit inimest toidukriisis, mille peamiseks tõukejõuks olid (sõjalised) konfliktid, mida süvendasid COVID-19 põhjustatud häired. Kord aastas ilmuvat väljaannet „Toidukriiside ülemaailmne aruanne“ koostab ÜRO, ELi valitsus- ja valitsusväliste organisatsioonide rahvusvaheline liit toidukriiside vastu (GNAFC) ning 2021. aastal ilmub see viiendat korda.

Aruande juures olevas ühisavalduses ütleb GNAFC, et raport kinnitab varem tehtud kohutavaid prognoose. Pandeemia ja selle ohjeldamismeetmed on süvendanud juba olemasolevate konfliktide ja kliimamuutuste ebakindlust tekitavat mõju. Rekordiline akuutne toidupuuus näitab vajadust elupäästva humanitaarabi järele, kuid autorid rõhutavad, et see pole piisav ega jätkusuutlik. Selle asemel esitatakse üleskutse muuta toidusüsteeme, vähendada humanitaarset toiduabi vajavate inimeste arvu ning aidata tähenduslikult kaasa säästvale arengule ning rahumeelsele ja jõukale ühiskonnale.

2020. AASTAL TABAS TOIDUKRIIS 20 MILJONIT INIMEST ROHKEM, KUI AASTA VAREM

GNAFC andmetel oli 2020. aastal vähemalt 155 miljonit inimest 55 riigis või territooriumil kriisis ehk umbes 20 miljoni võrra rohkem kui aasta varem. Sellest 66% ehk üle 103 miljoni inimese oli kümnes kõige enam kannatanud riigis: Afganistan, Kongo Demokraatlik Vabariik, Etioopia, Haiti, Põhja-Nigeeria, Sudaan, Süüria, Araabia Vabariik, Jemen ja Zimbabwe. Umbes 208 miljonit inimest 43 riigis ja territooriumil kogesid „stressi toiduga kindlustatusel“. Peamine põhjus on (sõjaline) konflikt - 99 miljonit inimest on kriisis riikides, kus see on toiduga kindlustatuse ohutegur.

VÄLJAVAATED AASTAKS 2021 JA EDASPIDISEKS ON SÜNGED

Autorid hoiatavad, et väljavaated aastaks 2021 ja pärast seda on sünged, kusjuures konfliktid, pandeemiaga seotud piirangud soodustavad majanduslikke raskusi ja püsivat ebasoodsate ilmastikutingimuste ohtu, mis tõenäoliselt jätkavad toidukriiside põhjustamist.

VAJA ON ÕIGLASEMAT, SÄÄSTVAMAT JA VASTUPIDAVAMAT TOIDUSÜSTEEMI

COVID-19 on paljastanud ülemaailmse toidusüsteemi hapruse ja vajaduse õiglasemate, säästvamate ja vastupidavamate süsteemide järele, et toita 2030. aastaks toitvalt ja järjekindlalt 8,5 miljardit inimest. Säästva arengu eesmärkide saavutamiseks on vaja meie toidusüsteemide radikaalset muutmist. Kui praeguseid suundumusi ei muudeta, suureneb toidukriiside sagedus ja raskusaste, hoiatab raport. EL, FAO ja Maailma toiduprogrammi poolt 2016. aastal käivitatud rühmitus nõuab tungivalt vajadust tegutsemist toimetuleku ja toiduga kindlustatuse kaitsmiseks, eriti kui on oodata šokki või stressi. Soovitakse, et suurendataks fookust ennetamisele ja vastupanuvõime tugevdamisele, samas on esmatähtsal kohal tugevad sotsiaalkaitsesüsteemid, eriti habrastes riikides. Konfliktide ja vägivalda lõpetamiseks on vaja kõrgetasemelist diplomaatilist ja poliitilist pühendumist, kliimamuutuste osas aga poliitilist kohustust kõrvaldada valdav koormus kõige haavatavamatele.

KONFLIKTI JA TOIDUKRIISI TULEB LAHENDADA KOOS

ÜRO peasekretär António Guterres ütleb aruande eessõnas, et konfliktid ja nälg tugevdavad üksteist ja neid ei saa eraldi lahendada. Portugali poliitik selgitab, et nälg ja vaesus koos ebavõrdsuse, kliimašokkide ning pingetega maa ja ressursside üle tekitavad konflikte ja võimendavad neid, samas kui konflikt sunnib inimesi kodust, tökohalt ja riigist lahkuma. See häirib põllumajandust ja kaubandust, vähendab juurdepääsu elutähtsatele ressurssidele (nt vesi ja elekter) ja seega võimendab nälga. Peame tegema kõik endast oleneva, et see nõiarang lõpetada.

Loe lähemalt [SIIT](#).

Nälg ja vaesus koos ebavõrdsuse, kliimašokkide ja pingetega maa ja ressursside üle tekitavad konflikte ja võimendavad neid.

EUROPARLAMENDI PÕLLUMAJANDUSKOMITEE TOETAS LOOMADE PUURIS PIDAMISE LÕPETAMIST

Euroopa Komisjonilt oodatakse õiglase ja säästva põllumajanduse seaduse eelnõu koostamist

Europarlamendi põllumajanduskomitee saadikud andsid 39 poolt ja 4 vastuhäält resolutsiooni poolt, mis toetab peale mõjuhinnangu avaldamist ja nõuetekohaselt rahastatud üleminekaega loomapidamises puuride järkjärgulist kaotamist tõenäoliselt aastaks 2027. a. 21. mail toimunud hääletus oli komitee vastus Euroopa kodanikualgatu- sele „Lõpetage puuriaeg“ (End of Cage Age).

VAJALIK ON MÕJU-UURING JA ÜLEMINEKUAEG

EP põllumajanduskomitee kutsus Euroopa Komisjoni üles esitama õiglase ja säästva põllumajanduse seaduse eelnõu ning vaatama läbi põllumajandusloomade kaitset käsitlevad ühenduse eeskirjad. Saadikud näevad ette puuride kasutamise järk-järgulise lõpetamise, lähtudes üksikasjalikult liikide kaupa analüüsimisest ning võttes arvesse eri tüüpi loomade vajadusi. Komitee liikmed soovivad enne seaduses muudatuste tegemist näha toetusi, sealhulgas nõustamis- ja koolitus- teenuseid, mis tagaksid, et loomakasvatust ei viidaks üle EL-ist madalamate loomade heaolu standarditega riikidesse. Samuti nõuavad nad kaubanduspoliitikat, mis tagab, et EL-i toodavad tooted järgivad samu kõrgeid heaolustandardeid. Resolutsiooni järgmine samm on hääletus EP täiskogu istungil, tõenäoliselt 7. – 10. juunil toimival istungjärgul.

PETITSIOONI ALGATAJAD ON RAHUL

Organisatsiooni „Compassion in World Farming EU“ juht Olga Kikou ja kodanikualgatu- se „Lõpetage puuriaeg“ üks eestvedajaid nimetas põllumajanduskomitee hääletust täiendavaks kinnituseks, et nagu kogu Euroopa kodanikud, tahavad ka Euroopa seadusandjad lõpetada igal aastal sadade miljonite põllumajandusloomade puuris hoidmise julmuse. Ta kiitis Europarlamendi põllumajanduskomiteed selle tähtsa muudatuse vajaduse tunnustamise ja kinnitamise eest. „Nüüd ootame võimalikult kiiresti Euroopa Komisjoni ettepanekut vajalike õigusaktide kohta,“ sõnas kampaania korraldaja.

KOMISJON PLAANIB KODANIKUALGATUSELE VASTATA JUUNI ALGUL

Euroopa Komisjon kavatses vastu võtta vastuse Euroopa kodanikualgatu- se, milles nõutakse puuride kasutamise keelustamist looma- kasvatuses, 2. juunil. Lehe avaldamise ajal on vastus veel arutlusel, kuid allikate järgi on ELi täitevvõim valmis koostama seadust puuri- de keelustamiseks. Üleminekuperioodi jms kohta pole üksikasju veel teada. Komisjoni vastus petitsioonile, mis kogus ligi 1,4 miljonit all- kirja, tuleb rohelepe asepresidendilt Frans Timmermansilt ja väär- tuste ja läbipaistvuse eest vastutavast asepresidendilt Věra Jourovält.

KOMISJON VAATAB ÜLE LOOMADE HEAOLU REEGLID TRANSPORDIL

Reeglite ülevaatamine on osa Talust taldrikule strateegiast

ELi loomade heaolu reeglite ülevaatamine on oluline osa "Talust taldrikule" strateegias. Muu- hulgas on käsil ka loomade transporti puudu- tava määruse 1/2005 ümbervaatamine. Euro- parlament on juhtinud tähelepanu loomade heaolule transpordil juba pikemat aega ning möödunud aastal moodustati selleleemaline erikomitee. Euroopa Toiduohutusamet (EFSA) on koostamas teaduslikku hinnangut, mis val- mib 2022. aastal.

EL liikmesriigid on märkinud peamisteks mu- redeks loomade pikamaatranspordil kommu- nikatsiooni nii liikmesriikide vahel kui ka kol- mandate riikidega, samuti vajadust täpsemate ja lihtsamini rakendatavate reeglite järele. Loo- made heaolu pikamaatranspordil mõjutavad enim äärmuslikud temperatuurid (liiga kõrge või liiga madal), eriti piiridel esinevate seisaku- te korral. Vajakajäämisi esineb loomi transpor- tivate töötajate kompetentsis ja segadusi on transpordi korraldajate töökohustuste ja vas- tutusalade määratluses. Sageli on vajadus ve- terinaari teenuse järele transpordivahendis, võrreldavalt veterinaari kättesaadavusega näi- teks tapamajas. Kogu transpordi proteduur peaks olema selge ja riikide vahel varem täp- selt kokku lepitud, eriti kolmandate riikide pu- hul. Transpordivahenditele esitatavate nõuete osas vajavad täpsustamist eelkõige ventilat- siooni, hooldust ja drenaaži puudutavad, aga ka loomadele ette nähtud ruumi ja allapanu nõuded.

Uus ELi loomade heaolu seadusandlus peaks valmima aastal 2023.

LOOMA TERVIS JA HEAOLU - MILLINE ROLL ON LOOMA TOITUMISEL?

Ülevaade Euractive'i veebiseminarist

19. mail toimus Euractive veebiseminar teemal "Looma tervis ja heaolu - milline roll on loomade toitumisel?". Seminaril arutleti, kuidas loomade toitumisstrateegiaid ja -lahendusi saab põllumajandusettevõtete tasandil loomade tervise ja heaolu parandamiseks tõhusamalt rakendada? Kuidas saab EL stimuleerida ja toetada innovatsiooni loomasöötades, et edukalt rahuldada ühiskondlikke nõudmisi kestlike loomsete saaduste ja loomade heaolu järele? Ja kuidas saab sööda-sektori potentsiaali parema seadusandluse kaudu täielikult ära kasutada?

SÖÖDALISANDITE KVALITEEDIL OLULINE ROLL

ELi tervisekaitsevolinik Stella Kyriakides märkis videopöörumises, et sööda ja söödalisanndite innovaativsusel ja kvaliteedil on oluline roll loomade tervisele ja heaolule. Ta nimetas konkreetseid ootused söödatööstusele kolmes olulisel punktil: ressursside tõhusam kasutus, nt kriitilise tähtsusega söödamaterjalid nagu soja; ohutuse ja jätkusuutlikkuse tagamine kogu toiduahelas ja antibiootikumide kasutamise vähendamine. Volinik sõnas, et oluline osa on söödalisanndite määruse ülevaatamisel („Talust taldrikule“ strateegia), et kiirendada innovaativsete lisandite turule toomist. Näiteks toodi 2019. a uus söödalisanndite funktsionaalrühm (söödalisanndid, mis aitavad hea tervisega loomadel säilitada head füsioloogilist seisundit, mõjutavad soodsalt looma vastupanuvõimet stressitegurite suhtes või nende heaolu teatavates olukordades), aga selliseid söödalisanndeid on turul vähe.

LOOMAKASVATAJATE OOTUSED

FAO esindaja Daniela Battaglia rääkis ennetamisest ja põhimõttest "Üksainus tervis" ("One Health") ning eelkõige oli tal heameel, et aina enam nähakse seost looma tervisel ja toitumisel. Copa-Cogeca sealihä töögrupi juht Antonio Tavares tõi välja, et põllumehed on uhked selle üle, et EL

reeglid ja standardid loomade heaolule on kõrgemad, kui mujal ning Copa-Cogeca on saatnud kirja komisjonile, milles on nad palunud veel teatud standardeid tõsta, nt kaaluda sigade sabade lõikamise keelamist ELis. Samuti tõi ta näite, et farmerid ei soovi kasutada antibiootikume, aga selleks, et kasutamist vähendada, on vaja väga head ja kvaliteetset sööta loomadele. Taani esindaja Hanne Larsen ütles, et nad on rahul, kuidas looma tervis ja loomade heaolu on toodud "Talust taldrikule" strateegiasse, kuid mis puudutab söödamaäruse ajakohastamist, siis sooviksid nad, et uute söödalisanndite turule toomine tehakse ka väikestele ja keskmistele ettevõtetele kättesaadavaks.

INNOVAATIVSED TOOTED KIIREMINI TURULE

„Cargill“ esindaja Benoit Anquetili sõnul nemad samuti toetavad söödamaäruse raamistiku kaasajastamist, nende ootuseks on rohkem selgust, milliseid ja

Antibiootikumide kasutamise vähendamiseks on vaja väga hea kvaliteediga sööta, söödalisanndite õiget kasutust ja hügieenitingimuste parandamist.

millistel tingimustel saab kasutada (tervise)väiteid toodetel, nt kuidas oleks võimalik tõestada mõju loomade heaolule ning oleks kiirem võimalus tuua turule innovatiivseid tooteid. Tavares sõnas, et Copa-Cogeca ootab söödamaäruse ülevaatamisel, et see põhineks üksnes teaduslikel, mitte poliitilistel ega ka majanduslikel põhjendustel.

TASAKAALU LEIDMINE ON KEERULINE

Paneeldiskussioonil osalejad olid ühel meelel, et antibiootikumide vähendamine loomakasvatustes on tootjatele tõsine väljakutse, koostöös teadlastega otsitakse lahendusi sööda koostise muutmiseks söödalisanndite abil. Vajalik on kompleksne lähenemine - väga hea kvaliteediga sööt, söödalisanndite õige kasutus ja hügieenitingimuste parandamine. Lahenduste otsimisel on keeruline leida tasakaalu loomade tervise/heaolu ja tootmise tasuvuse vahel.

Foto: Shutterstock

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUSEKTORI PRIORITEEDID TEADUSE JA INNOVATSIOONI VALDKONNAS

Copa-Cogeca ja "Food for Life" ühisavaldus

Copa-Cogeca teaduse ja innovatsiooni töörühm ning Euroopa tehnoloogiaplatvorm „Food for Life“ ajakohastasid ühiseid strateegilisi prioriteete teaduse ja innovatsiooni valdkonnas. Põhiroll on ELi poliitikal, mis aitavad põllumajandussektoril toime tulla kliimamuutuste, toidujulgeoleku, haiguste esinemise ja ühiskonna suurenevate nõudmistega. ELi teadus- ja innovatsioonipoliitika on oluline ka lahenduste pakkumisel, mis võimaldavad sektoril suurendada oma jätkusuutlikkust ja konkurentsivõimet, aidates samal ajal kaasa Euroopa rohelepe ja ÜRO säästva arengu eesmärkide rakendamisele. Strateegiliste prioriteetide kinnitamine on põllumajandus- ja toidutööstussektori koostöö tulemus, mis kinnitab taaskord pühendumust kordineeritud lähenemisviisile ELi põllumajandus- ja toidusektori teadus- ja innovatsioonimeetmetele.

PRIORITEEDID ON JÄRGMISED:

1. Euroopa Horisont: kogu põllumajandus- ja toiduainesektori jaoks mõeldud teadusuuringud peaksid olema programmi „Euroopa Horisont“ keskmes, eriti 6. klastris. Koostööd kogu toidusüsteemis tuleks toetada ja edendada, et koos luua ja välja töötada uued tööriistad ja ärimudelid, mis toetavad jätkusuutlikke uuendusi, mis on olulised Euroopa põllumajandustootjate, töötajate ja kogu ühiskonna jaoks. Covid-19 pandeemia ja viiruse leviku peatamiseks võetud meetmed avaldavad põllumajandus- ja toidusektorile suurt mõju. ELi ühisturu toimimise katkemine ja mõju põllumajandustootjatele, nende ühiskondadele ning väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele näitavad sektori vastupidavuse tähtsust. Kogu toidusüsteemi kaasamine praktiliste ja korduvate lahenduste väljatöötamiseks on ülioluline ELi edukaks teadus- ja innovatsioonipoliitikaks ning rohelepe ambitioonide saavutamiseks.

2. Kliimamuutused: teadusuuringud ja innovatsioon peaksid käsitlema nii kliimamuutuste leevendamist kui ka nendega kohanemist viisid, mis arvestab kogu põllumajanduse ja toiduainete süsteemi, sealhulgas tarbijaid. See on peamine prioriteet, mis mõjutab sektori tulevikku ja toidu, sööda ning muude toodete ja teenuste kättesaadavust, mis on jätkusuutliku toidusüsteemi jaoks üliolulised. Lahendused peavad käsitlema vajadust kliimateadlikuma ja jõulisema põllumajandus- ja toiduainesektori järele, mis keskenduks säästvalele ressursidele, vee- ja energiatõhususele, uuenduslikele tehnoloogiatele, uutele aretus- ja kasvatusmeetoditele ning digitehnoloogiatele. Need annavad sektorile vahendid kliimamuutuste ja nende mõjude vastu võitlemiseks. Integreeritud lähenemisviis on ülioluline tagamaks, et täidame oma rahvusvahelisi kohustusi ja ELi eesmärgi ning kaasame tarbijaid nende väljakutsetega silmitsi seistes.

3. Biopõhine ringmajandus: põllumajandus- ja toiduainesektori biopõhise ringmajanduse kasutamata potentsiaal on esile tõstetud Talustaldrikule strateegias ja see on ressursitõhususe ja jätkusuutlikkuse edendamise võti. Oluline on mobiliseerida kõik sektori osapooled, et tagada selliste valdkondade kaasamine nagu jääkide ja kõrvalsaaduste väärdamine lisandväärtusega toodete jaoks kõige laiemas mõttes. See võib iseenesest kaasa tuua uute ettevõtete ja töökohtade loomise, eriti maapiirkondades.

4. Elujõulised maapiirkonnad: rahvastiku arv, põlvkondade uuendamine ning paremad teenused ja infrastruktuur on maapiirkondade elujõulisuse seisukohast üliolulised ja tooksid kasu kogu ELile. Maaeluettevõtteid tuleb toetada nii jätkusuutlikkuse ja konkurentsivõime tagamiseks kui ka vajaduse korral uute ärimudelite väljatöötamisel. ELil on väga mitmekesine traditsiooniliste toitade, toitumisharjumuste ja maastike valik ning nende säilitamine on tähtis, et tagada Euroopas jätkuvalt kvaliteetset, ohutu, toitva, mitmekesise ja jätkusuutliku toidu tootmine.

5. Digitaliseerimine ja uued tehnoloogiad: teadusuuringud ja innovatsioon on võtmetähtsusega uute tehnoloogiate väljatöötamisel ja kasutuselevõtmisel põllumajandus- ja toidusektoris. Digitaalsete vahendite kaudu tuleks edendada ja toetada sektoriülest koostööd. Tehisintellektiile keskenduvate satelliitide, sensoritehnoloogiate, asjade interneti, Tööstus 4.0 tööriistadel (nt digitaalne mestimine) on tohutu potentsiaal ja see võib avaldada positiivset mõju selle panusele toiduohutusse, toiduga kindlustatusse, tarbijate usaldusse ja jätkusuutliku arengu eesmärkide saavutamiseks. Samuti võib see aidata välja töötada uusi ärimudeleid ning suurendada jätkusuutlikkust ja konkurentsivõimet.

UUED SORDIARETUSTEHNİKAD VÕIVAD EDENDADA PÕLLU- MAJANDUSE KESTLIKKUST

Plaanis on arutelu uue seaduse loomise üle muta- ja tsisgeneesi kohta

Uued geenitehnoloogiad - meetodid, mis muudavad organismi geenoomi - võivad edendada põllumajanduse kestlikkust ja aidata kaasa säästvamale toidusüsteemile, märkis komisjon 29. aprillil avaldatud uuringus. Samas väitsid uuringu autorid, et 2001. aastal vastu võetud praegused GMod käsitlevad õigusaktid ei ole nende uuenduslike tehnoloogiate jaoks otstarbekohased ja takistavad EL-is tehtavaid teadusuuringuid. Komisjon lubas alustada laiaulatuslikku konsultatsiooni tulevase õigusraamistiku arutamiseks nende uute aretusmeetodite tarvis.

2018. AASTA KOHTUOTSUS EI SOODUSTA TEADUS- UURINGUTE LÄBIVIIMIST

Komisjoni dokument pealkirjaga „Uuring uute genoomiliste meetodite staatuse kohta liidu õiguses ja Euroopa Kohtu otsuse valguses kohuasjas C-528/16“ tuleneb Euroopa Kohtu otsusest 25. juulist 2018, mis kohustas taimesorte, mis on loodud uute tehnoloogiate abil läbima samasuguse pika ja aeganõudva tunnustamisprotsessi nagu GMod. Uuring tehti vastusena ELi nõukogu palvele seda teemat lähemalt vaadelda. Uuringu kokkuvõttes märgitakse, et biotehnoloogia areng koos põhiterminite definitsioonide puudumisega (või tähenduse ebaselguse tõttu) tekitab mõningate mõistete tõlgendamisel endiselt segadust, mis võib põhjustada regulatiivset ebakindlust. Pärast Euroopa kohtu otsust on teatatud negatiivsest mõjust avaliku ja erasektori uuringutele uute genoomiliste meetodite kohta.

UUTE TEHNOLOOGIATE ABIL ARETATUD TAIMESORDID AITAVAD KAASA ELI ROHELEPPE EESMÄRKIDE SAAVUTAMISELE

Tervisekaitse peadirektoriaadi ametnike sõnul võivad mõned uute tehnoloogiate abil saadud taimesordid aidata kaasa ELi roheleppe eesmärkide saavutamisele, eriti Talust taldrikule ja elurikkuse strateegiate osas ning samuti ÜRO säästva arengu eesmärkidele. Näitena tuuakse, et taimed, mis on haigustele ja keskkonnaningimustele või kliimamuutustele üldiselt vastupidavamad, millel on paremad agronoomilised või toitumisomadused, võimaldavad põllumajanduse sisendite (sh taimekaitsevahendid) vähem kasutamist ja kiiremat taimekasvatust. Teisalt juhitakse tähelepanu ka sellele, et mõned huvigrupid leiavad, et need eelised on hüpoteetilised ja saavutatavad ka

Haigustele ja keskkonnaningimustele vastupidavamad taimed, millel on paremad agronoomilised või toitumisomadused, võimaldavad vähem kasutada taimekaitsevahendeid.

muude vahenditega kui biotehnoloogia. Mahe- ja GM-vabade toodete turuosalised muretsesid uute tehnikatega kooseksisteerimise ohtude pärast, kartes, et nende väärtusahelale antakse tugev löök, ja tarbijate usalduse kahjustamise pärast.

ON PIISAVALT TEADUSLIKKU ALUST SEADUSANDLUSE KOOSTAMISEKS

ELi täidesaatev võim leiab seega, et uute sordiaretustehnoloogiate valdkonnas tuleb võtta meetmeid, mis viitab sellele, et on olemas piisavalt tõendeid ja teaduslikku alust sihipärase poliitilise tegevuse algatamiseks teatud uutest genoomilistest meetoditest (suunatud mutagenees ja tsisgenees) saadud taimede suhtes. Muude organismide ja muude uute tehnikate osas kavatseb komisjon jätkata vajalike teaduslike teadmiste kogumist, pidades silmas võimalikke edasisi poliitilisi meetmeid. Seni jääb nende suhtes kehtima praegune GMO-sid käsitlev õiguslik raamistik.

EDASISED SAMMUD

Nüüd jagab ja arutab Komisjon uuringu tulemusi nõukogu, Euroopa Parlamendi ja sidusrühmadega spetsiaalsetel kohtumistel. Mõjuhinna ettevalmistav osa avaldatakse eeldatavalt 2021. aasta kolmandas kvartalis, mis tugi- neb uuringule ja teabevahetusele kaasseadusandjate ja sidusrühmadega. Järgneb mõjuhinna ja see hõlmab täiendavaid konsultatsioone kõigi huvitatud isikutega. Tervisekaitsevolinik Stella Kyriakides ütles, et kui juhtpõhimõtteks on tarbijate ja keskkonna ohutus, siis on nüüd aeg pidada kodanike, liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga avatud dialoogi, et ühiselt otsustada edasine tee nende tehnoloogiate kasutamiseks ELis. Loe lähemalt [SIIT](#).

LIIKMESRIIGID KIITSID ESMAKORDSELT UUENDTOIDUNA HEAKS KUIVATATUD KOLLASE JAHUUSI

Kuivatatud jahuusse võib süüa snäkina
või kasutada toidu koostisosana

Euroopa komisjon kinnitas 4. mail, et liikmesriigid kiitsid heaks ettepaneku lubada ELi turule uuendtoiduna kollase jahuussi ehk hariliku jahumardika *Tenebrio molitor* vastse. Eelnevalt kinnitas ELi toiduohutusamet EFSA selle ohutust inimese tervisele ning ELi alaline taimede, loomade, toidu ja sööda komitee andis uuendtoidu turule lubava õigusakti eelnõu kohta pooldava arvamuse. Euroopa Komisjon võtab õigusakti vastu lähinädalatel. Taotluse nimetatud toote turule lubamiseks esitas Prantsuse putukatootja SAS EAP Group Agronutris.

SOBIB TARBIMISEKS KOGU ELANIKKONNALE

Selle uuendtoidu põhilised koostisosad on valk, rasv ja kiudaine (kitiin). EFSA leidis, et saasteainete sisaldus kuivatatud kollases jahuussis sõltub nende kasvatamisel kasutatud söödast. Terveid kuivatatud jahuusse võib kasutada snäkina ning lisada kuivatatud jahuusse koostisosa mitmetesse toitudesse, näiteks küpsistesse, makaronitoodetesse ja valgubatoonidesse. Nende toodete eeldatavaks tarbijaskonnaks on kogu elanikkond.

OLULINE VERSTAPOST PUTUKASEKTORILE

Toidu- ja söödaputukate tootmisega tegelevaid huvipooli esindav rahvusvaheline toidu- ja söödaputukate platvorm (IPIFF) tervitas otsust kollaste jahuusside ja nendest saadud toodete turule lubamiseks 5 aasta jooksul vastavalt uuendtoitu käsitlevates õigusaktides ette nähtud andmekaitsemehhanismile. Euroopa katusorganisatsioon ütles, et vastuvõetud luba kuulutas välja uue ajastu kuivatatud vastsete turustamisel. SAS EAP Group Agronutrise asutaja ja IPIFF-i liige Cedric Auriol ütles, et edasiminekuks oli ettevõtte, aga ka kogu putukaid tootva sektori jaoks oluline verstapost. Ta lisas, et loast saavad kasu ka teised ettevõtted, kes kavatsesid Agronutrise toodetud ja turustatud koostisosi putukapõhistesse toodetesse lisada. IPIFF-i president Antoine Hubert tervitas omalt poolt tulemust kui olulist teetähist söödavate putukate ELis laiemas turustamise suunas. IPIFF-i peasekretär Christophe Derrien avaldas lootust, et seaduse lõplik menetlus võimaldab nende toodete tegeliku turule lubamise veel enne suve.

EL VALMISTUB ÜRO TOIDUSÜSTEEMIDE TEEMALISEKS TIPPKOHTUMISEKS

ELi Ülemkogu avaldas oma seisukoha

2021. aasta septembris korraldab ÜRO toidusüsteemide teemalise tippkohtumise, et saavutada säästva arengu eesmärgid aastaks 2030. Tippkohtumisel käivitatakse uued meetmed kõigi 17 säästva arengu eesmärgi täitmiseks, mis tuginevad tervislikumate, jätkusuutlikumate ja õiglasemate toidusüsteemide loomisele.

KÄSITLETAKSE VIIT TEGEVUST:

- 1 - tagada kõigile juurdepääs ohutule ja toitvale toidule
- 2 - üleminek jätkusuutlikele tarbimisharjumustele
- 3 - elavdada looduspositiivset tootmist
- 4 - soodustada õiglast toimetulekut
- 5 - suurendada (majanduslikku) vastupidavust haavavuste, šokkide ja stressi suhtes

KAS MAAILM JÄRGIB EL-I EESKUJU?

25. mail avaldas Euroopa Ülemkogu oma seisukoha ELi prioriteetide suhtes ÜRO toidusüsteemide tippkohtumisel. Positiivseteks külgedeks Copa-Cogeca hinnangul on teadusele ja innovatsioonile omistatud tähtsus. Toetame ka nõukogu lähenemisviisi toidujäätmete vähendamisele, biopõhise ja ringmajanduse kaitsmisele, uute ärimudelite edendamisele ja naisfarmerite olulisusele. Nõrga küljena põllumeeste vaatenurgast pakutakse vähe konkreetseid võimalusi lahendusteks. Põhiküsimus on, kas teised maailma riigid järgivad Euroopa "Talust taldrikule" jt strateegiate eeskujut? Arvestades, et ELi tasandil puudub uuring strateegiate tegelike tagajärgede, sh mõju kohta kaubandusele, siis kuidas tagada selle ülevõtmist ülemaailmselt, eriti toidujulgeoleku tagamise seisukohalt? Loe lähemalt [SIIT](#).

USA TUTVUSTAS UUT KESKKONNAKAVA „AMERICA THE BEAUTIFUL“

Kohalikul tasandil rakendatav vabatahtlik kava konserveerib 30% maast ja veekogudest

Ameerika Ühendriigid on algatanud uue keskkonnanõu kava, mis seab eesmärgiks vabatahtlikkuse alusel ja kohaliku tasandi juhtimise abil konserveerida aastaks 2030 30% USA maast ja veekogudest. 6. mail tutvustati põllumajandus-, sise- ja kaubandusministeeriumide ning Valge Maja keskkonnanõukogu koostöös valminud aruannet, milles kutsutakse üles kümne aasta pikkusele jõupingutusele loomaks töökohti ja tugevdada majanduse aluseid, tegeleda kliima- ja looduskriisidega ja lahendada ebavõrdne juurdepääs looduses viibimise võimalustele USA riigi, era- ja põlisrahvastele kuuluvatel maadel. Raport koostati vastuse-na president Joe Bideni jaanuaris esitatud korraldusele kliimakriisi ohjamiseks kodus- ja välismaal, kus oli märgitud 30% maa ja veekogude säilitamise eesmärk.

VABATAHTLIKKE ALGATUSI TOETATAKSE

Prioriteetsete teemadena märgitakse aruandes rohkemate parkide ja turvaliste õuealade loomist kogukondades, kus on vähe loodust, samuti põlisrahvaste juhitud looduse konserveerimise ja taastamise eesmärkide toetamist. Soovitakse laiendada kalade ja metsloomade elupaikade säilitamist ning suurendada looduses puhkamise võimalusi. Washington kavatab ka stimuleerida ja tasustada kalameeste, karjakasvatajate, põllumeeste ja metsaomanike vabatahtlikke pingutusi, lubades 2023. aastaks luua USA põllumajandustoetustesse spetsiaalseid skeeme, näiteks looduskaitsealade säilitusprogramm. Samuti soovitakse luua uusi töökohti taastamise ja vastupidavuse projektide raames. Tegevuste mõõtmiseks ja jälgimiseks luuakse USA geoloogia, looduskaitse jt maad ja veekogusid haldavate ametite vaheline töögrupp. Loe lähemalt [SIIT](#).

ÜHENDKUNINGRIIGI UUED LOOMADE HEAOLU REEGLID

EL-ist lahkunud ÜK esitles uust loomade heaolu tegevuskava

Ühendkuningriigi keskkonnaministeerium teatas 12. mail plaanist kehtestada uued loomade heaolu meetmed. Nende hulgas on kavatsus keelata elusloomade eksport nuuma ja tapmise eesmärgil, lubadus uurida munakanade puurides ja poegivate emiste sulgudes pidamist ning kasside mikroibiostamist. „Nüüd, kui oleme EL-ist lahkunud, on ÜK-l rohkem vabadust loomade heaolu standardite veelgi karmimaks muutmiseks,“ teatas ministeerium. ÜK loomade heaolu tegevuskava sisaldab ka kavatsust tunnustada loomade tundlikkust ja luua selge tõendusbaas, mis annaks teavet *foie gras* ja muude madala heaolustandardi-tega süsteemidest saadud toodete impordi või müügi keelustamiseks. Keskkonnasekretär George Eustice'i sõnul on ÜK loomaarmastajate riik ning oli esimene maailmas, kes kehtestas loomade heaolu seaduse. Iseseisva riigina on nüüd võimalik minna kaugemal, kui iial varem ning oma suurepäraseid kogemusi selles vallas edasi arendada.

PÕLLUMEESTE VAIMUSTUS KESINE

ÜK põllumajandusorganisatsiooni NFU juht Minette Batters väljendas tõsist kahtlust ÜK valituse kavatsuse üle loomade heaolu standardite tõstmiseks, ilma, et oleks mingigi kindlus, et samu standardeid rakendatakse importtoodetele. Paljudes maades, kellega praegu kaubanduslääbirääkimisi peame, on senini lubatud hulk loomade heaolu praktikaid, mis meil on keelatud. Näiteks ei ole sugugi ebatavaline, et elusloomade transpordi teekond Austraaliast kestab üle 24 tunni, ilma, et loomadel oleks juurdepääs veele või söödale, rääkis Batters. Loe lähemalt [SIIT](#).

ÜK tootjatel ei ole mingit kindlust, et samaväärselt karme heaolunõudeid rakendatakse importtoodetele.

TOIMUB REGISTREERIMINE EESTI PÕLLUMAJANDUSE AASTANÄITUSELE EPA2021

Kutsume kõiki põllumajanduse ja maamajanduse valdkonna ettevõtjaid osalema **Eesti põllumajanduse aastanäitusel EPA2021**, mis toob 13.-14. oktoobrini 2021 kaheks päevaks Tartusse sektori tipptegijad.

EPA2021 on kolmandat korda Eesti Rahva Muuseumi inspireerivas ja kvaliteetses keskkonnas toimuv uue põlvkonna väljanäitus, mis ühendab endas ärikülastajale suunatud B2B messi, mitu konverentsi ja mitmekesise seminari-programmi. Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja poolt korraldatav aastanäitus toob kokku Eesti maamajandus-sektori otsustajad ning põllu- ja metsameeste kõige olulisemad koostööpartnerid. EPA2021 on hea võimalus põllu- ja metsameestele teha kokkuvõtteid lõppenud aastast ja sõlmida äripartneritega tulevikku vaatavaid kokkuleppeid.

EPA2021 keskmes on ettevõtja ja tema vajadused – see on ettevõtjatele suunatud sündmus, mis pakub valdkonna professionaalidele platvormi omavahelisteks kohtumisteks ja mõttevahetusteks. Loe lähemalt [SIIT](#).

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Pärnu mnt. 141
Tallinn 11314
Telefon: 6009 349
E-post: info@epkk.ee
www.epkk.ee